

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobců: **a) A b) B**, oba zastoupeni Mgr. et Mgr. Václavem Klepšem, advokátem se sídlem náměstí Svobody 50, Sušice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 5. 2024, č. j. 51 Az 2/2024-47,

t a k t o:

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 5. 2024, č. j. 51 Az 2/2024-47, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 28. 2. 2024, č. j. OAM-452/ZA-ZA11-P09-2023, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 15 780 Kč do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. et. Mgr. Václava Klepše, advokáta.

O d ů v o d n ě n í:

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Kasační stížností se žalobci domáhají zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí

žalovaného ze dne 28. 2. 2024, č. j. OAM-452/ZA-ZA11-P09-2023. Tímto rozhodnutím žalovaný žalobcům neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Ze správního spisu vyplývá, že dne 13. 4. 2023 žalobkyně a) podala žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Dne 19. 4. 2023 žalobkyně a) k žádosti uvedla, že je venezuelské národnosti i státní příslušnosti a hlásí se k Církvi svatých posledních dnů. Ke svému politickému přesvědčení sdělila, že nikdy nebyla politicky aktivní, není členkou žádné strany, pouze se zúčastňovala voleb. V době podání žádosti byla v šestém měsíci těhotenství, přičemž termín porodu měla stanoven na 1. 7. 2023. Posledním místem bydliště žalobkyně a) v zemi původu bylo město M., kde žila se svou matkou a bratrem (C, nar. X). Její bratr rovněž podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Z Venezuely společně vycestovali dne 9. 4. 2023 letecky přes Madrid a Istanbul do Prahy. Ke svému zdravotnímu stavu uvedla, že je zdravá a těhotenství probíhá bez komplikací. K důvodům, které ji vedly k podání žádosti, žalobkyně a) sdělila, že prvním důvodem je skutečnost, že ve Venezuele je hodně ekonomických a sociálních problémů. Druhým důvodem je to, že její otec je bývalý voják, který napsal knihu nazvanou „*K. m. a o. p.*“. Ve Venezuele je omezena svoboda vyjádřit vlastní názor, proto otec knihu prodával tajně, nicméně státní orgány se o této knize dozvěděly a celá rodina se začala setkávat s výhrůzkami. Otec musel rodinu z bezpečnostních důvodů opustit a státní orgány chtěly vědět, kde se nachází. Ve Venezuele se necítila bezpečně, přičemž dne 6. 3. 2023 se cítila tak špatně, že její těhotenství bylo ohroženo, a měla strach o zdraví svého (tehdy ještě nenarozeného) dítěte. V ČR má ještě jednoho bratra (D., nar. X), z tohoto důvodu s bratrem přijeli do ČR. Jejich otec se toho času nacházel v relativním bezpečí někde na pomezí X.

[3] Během pohovoru dne 19. 4. 2023 žalobkyně a) sdělila, že konkrétním důvodem jejího vycestování z Venezuely byly události ze dne 6. 3. 2023, kdy jí hrozil potrat. Týden před tímto dnem k nim domů přišli členové FAE (ve Venezuele známé jako státní policejní složka), konkrétně 3 osoby, a začali jí i jejímu bratrovi klást otázky, přičemž chtěli vědět, kde se nachází jejich otec (E., nar. X), což žalobkyně a) ani její bratr nevěděli. Mluvili s nimi hrubě, výhrůžně a byli ozbrojeni. V jeden okamžik na ně zamířili své zbraně. Bratra žalobkyně a) udeřili do obličeje a nakonec odešli. V domě se nacházela také jejich matka. Žalobkyně a) i její bratr se cítili ohroženi a nejistí. Týden poté žalobkyně a) cítila velké bolesti břicha, v nemocnici jí bylo sděleno, že může potratit, proto tam zůstala jeden den „*na kapačkách*“. Následně jí byly předepsány léky a ona se vrátila domů. Příslušníci FAE u nich ten den byli poprvé a do doby jejího odjezdu také naposledy. Jiné problémy neměla. Otec od nich odešel někdy na konci února 2023 a v době pohovoru se dle žalobkyně a) měl skrývat někde ve státě T. na hranici X. Od rodiny odešel z bezpečnostních důvodů, jakmile zjistil, že se státní orgány dozvěděly o tom, že šíří svoji knihu. Žalobkyně a) nevěděla, jak se o tom otec dozvěděl, nicméně zmínila, že v poslední době učil kriminalistiku na soukromé vysoké škole (X) ve městě M. Za předchozí vlády otec sloužil v armádě. Do doby vydání knihy neměl otec žádné problémy se státními orgány. Knihu otec vydal na začátku roku 2023 v elektronické podobě, přičemž si ji nechal pouze vytisknout, aby to nebylo tak nebezpečné. Dával ji svým přátelům, známým a během svých přednášek o ní mluvil se studenty. Kniha není dostupná na internetu. Žalobkyně a) ji nečetla, ale ví, že je v ní pojednáváno o vládních zločineckých skupinách nejen Venezuely, ale i jiných států. Otec do ČR nevycestoval, neboť chtěl, aby byly v bezpečí především jeho děti, přičemž naposledy s nimi byl v kontaktu před dvěma měsíci, když odcházel z domu. Matka s nimi nemohla vycestovat z důvodu

pokračování

nedostatku finančních prostředků, jim finančně pomohl strýc z USA. S matkou je žalobkyně a) v každodenním kontaktu prostřednictvím aplikace WhatsApp. FAE za ní od jejich odjezdu nebyla a ani neměla jiné problémy. Ve Venezuele žije ještě její babička a teta, v ČR má jen bratra. Ten zde žije skoro dva roky, nějaké problémy v zemi původu měl, ale žalobkyně a) neví jaké. Bratr, se kterým přicestovala, ve Venezuele žádné jiné problémy neměl. Venezuelu se žalobkyně a) rozhodla opustit poté, co bylo ohroženo její těhotenství. Žalobkyně a) zmínila též ekonomické a sociální problémy (nízké platy, nedostatek léků apod.), kterým ve Venezuele čelila. Ve Venezuele pracovala od roku 2017 do svého odchodu jako učitelka hudební výchovy na základní škole. Kromě zmíněného incidentu s příslušníky FAE neměla žalobkyně a) v zemi původu problémy se státními orgány, nicméně zmínila, že pokud by ve Venezuele vyjadřovala své názory, které jsou v rozporu s vládní politikou, problémy by měla, neboť v zemi původu není zaručena svoboda projevu.

[4] Téhož dne žalobkyně a) zaslala žalovanému elektronicky zmiňovanou knihu „X“, jejímž autorem měl být E (její otec).

[5] Dne 13. 7. 2023 podala žalobkyně a) žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR za svého nezletilého syna žalobce b). Dne 21. 7. 2023 žalobkyně a) k žádosti uvedla, že žalobce b) je venezuelské národnosti i státní příslušnosti. Narodil se dne 11. 7. 2023 v ČR, kterou od té doby neopustil. Žalobce b) je zdravý. K důvodům, které ji vedly k podání žádosti za žalobce b), žalobkyně a) sdělila, že ve Venezuele čelila nebezpečí a její syn je tu spolu s ní. Během pohovoru dne 21. 7. 2023 žalobkyně a) nad rámec již uvedeného dodala, že ve Venezuele nejsou v bezpečí a neměli by kde žít. Žalobce b) je na ní závislý. V případě návratu do Venezuely by byla ona i její bratr v nebezpečí, neboť komunistická vláda pronásleduje osoby vystupující proti režimu. Kdyby nebyla chráněna ona, nebyl by v bezpečí ani žalobce b).

[6] Žalovaný při posuzování žádostí žalobců o mezinárodní ochranu neshledal v jejich případě naplnění podmínek pro udělení azylu ani doplňkové ochrany. Konstatoval, že skutečným důvodem odchodu žalobkyně a) ze země původu byly ekonomické důvody a snaha o legalizaci pobytu, což neopodstatňuje udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejich forem. Žalobkyně a) nebyla politicky aktivní ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu a nebyla ani pronásledována z azylově relevantních důvodů ve smyslu § 12 písm. b) téhož zákona. Žalovaný považoval tvrzení o incidentu se členy FAE za nevěrohodné, neboť zjistil rozpory jak ve výpovědi žalobkyně a) samotné, tak i ve srovnání s výpovědí jejího bratra (D). Ten totiž na rozdíl od žalobkyně a) sdělil, že během incidentu byli doma jen on a sestra, nikoliv i jejich matka. Dále tvrdil, že do jejich domu přišlo 6-7 příslušníků FAE, přičemž žalobkyně a) hovořila pouze o třech osobách. Žalobkyně a) popřela jakékoliv další návštěvy ze strany FAE, ale její bratr tvrdil, že je dle jejich sousedů po daném incidentu příslušníci této skupiny doma ještě hledali. Žalobkyně a) též tvrdila, že jejich matka nemá od té doby žádné problémy s touto skupinou, ale její bratr sdělil, že jejich matka má i po jejich odjezdu z Venezuely problémy a příslušníci FAE za ní chodí. Dále žalovaný poukázal na tvrzení žalobkyně a), že otcova kniha nebyla nikde zveřejněna, její bratr však sdělil, že byla dostupná na sociálních sítích. Bratr žalobkyně a) navíc zmínil, že jejich otec měl problémy již dříve, a to kvůli svým předchozím knihám, žalobkyně a) však předchozí problémy otce popřela. Žalovaný poukázal též na skutečnost, že si museli oba sourozenci těsně před daným incidentem požádat o vydání nových cestovních dokladů. V případě žalobkyně a) se tak navíc mohlo dít v době, kdy se údajně obávala o své nenarozené dítě. Přesto žalobkyně a)

jen několik dní poté podnikla mnohahodinové lety do Prahy. Žalovaný poukázal též na to, že žalobkyně a) v rámci pohovoru sdělila, že od doby otcova odchodu (únor 2023) s ním není v kontaktu, následně však uvedla, že ji i jejího bratra poslal do ČR právě jejich otec. Pokud tedy žalobkyně a) mluvila pravdu o otcově odchodu v únoru 2023 a nebyla s ním od té doby v kontaktu, nemohl otec o daném incidentu vědět, natož aby své děti posílal do ČR. Žalobkyně a) rovněž uvedla, že z Venezuely odjela kvůli své obavě z potratu, nicméně dále vypověděla, že jí po odjezdu z nemocnice potrat již nehrozil. Žalobkyně a) nemá ani lékařskou zprávu, která by tuto skutečnost potvrzovala. Žalovaný poukázal též na to, že žalobkyně a) se svou situací nepokusila vyřešit v rámci podání trestního oznámení v zemi původu či vnitřním přesídlením, neboť údajný incident je zjevně smyšlený. Dle žalovaného žalobcům nehrozí ani skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu.

[7] Co se týče předložené digitální verze knihy jejich otce, žalovaný uvedl, že se s ní detailně seznámil, ale rozhodl se ji nepojmout coby podklad svého rozhodnutí, pročť ani nezajistil její překlad do českého jazyka. Žalobkyně a) totiž nebyla její autorkou ani se nepodílela na její distribuci. Dle žalovaného navíc nemají skutečné důvody odchodu žalobkyně a) ze země původu souvislost s otcovou knihou.

[8] Žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který ji rozsudkem ze dne 9. 5. 2024, č. j. 51 Az 2/2024-47, zamítl. Krajský soud konstatoval, že žalobci nesplňují podmínky pro udělení azylu, neboť v zemi původu nebyli pronásledováni pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Jejich obavy z příslušníků FAE nesouvisí s žádným z azylově relevantních důvodů, nesplňují tedy podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně a) cestovala ze země původu s platným cestovním dokladem a bez jakýchkoliv problémů. Skutečnosti tvrzené žalobkyní a) nejsou způsobitelné naplnit ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Žalobkyně a) ani netvrdila, že by ona či její nezletilý syn byli ve špatném zdravotním stavu. Žalovaný své rozhodnutí podrobně odůvodnil a vysvětlil, z jakého důvodu nepovažoval azylový příběh žalobkyně a) za věrohodný. Krajský soud pokládal za dostačující rovněž podklady, ze kterých žalovaný vycházel. Závěrem krajský soud uvedl, že mezinárodní ochrana je výjimečným institutem, přičemž žalobkyně a) má možnost řešit svou pobytovou situaci na území ČR prostřednictvím zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[9] Žalobci (stěžovatelé) napadli rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž předně namítají, že rozhodnutí žalovaného nebylo založeno na dostatečně zjištěném skutkovém stavu. Zprávy o zemi původu, z nichž žalovaný vyšel, nebyly dostatečně adresné pro posouzení azylového příběhu stěžovatelů. Zejména chyběly podklady k otázkám, zda kniha otce stěžovatelky a) může být vnímána jako protirežimní, zda hrozí nebezpečí rodinným příslušníkům osob vnímaných jako opozice, zda stěžovatelce a) hrozí nebezpečí z důvodu její příslušnosti k mladé generaci z městského prostředí, jaké nebezpečí plyne od bezpečnostních služeb ve Venezuele a zda jsou v zemi zajištěny základní zdravotní služby neonatologické či pediatrické péče. Žalovaný rovněž pochybil, pokud nevycházel ze stěžejního důkazu, a to knihy otce stěžovatelky a). I kdyby obstál závěr o nevěrohodnosti

pokračování

tvrzení stěžovatelky a) o incidentu s příslušníky FAE, žalovaný nezpochybnil, že danou knihu, kritickou vůči vládnoucímu režimu ve Venezuele, napsal její otec a jí jako rodinné příslušníci za to hrozí postih. Zvláště za situace, kdy se na distribuci této knihy podílel její bratr. Stěžovatelka a) přiložila ke kasační stížnosti potvrzení politické strany „X.“ ze dne 10. 5. 2024, z níž dle jejích slov plyne, že její otec je členem této politické strany a je perzekuován státními orgány, přičemž stejné jednání hrozí i jeho dětem.

[10] Stěžovatelé dále uvádějí, že žalovaný zpochybňoval tvrzení stěžovatelky a), dle nichž je ve Venezuele návštěva bezpečnostních složek v bydlíšti varovným signálem dalších problémů a že represivní opatření jsou běžně uplatňována proti rodinným příslušníkům zájmových osob, přičemž proti svévoli těchto orgánů neexistuje obrana. V případě stěžovatelky a) byl důvod příchodu členů bezpečnostních složek zřejmý, a to opoziční činnost jejího otce. Vzhledem k tomu, že jim stěžovatelka a) ani její bratr požadované informace o otci nesdělili, bylo velmi pravděpodobné, že by se represe opakovala a stupňovala. Žalovaný dle stěžovatelky a) zmiňované hrozby zlehčuje a jejich popis stěžovatelkou a) a jejím bratrem interpretuje tendenčně v zájmu zamítnutí žádosti. Není nic neobvyklého na tom, že různé osoby neposkytují zcela stejný popis události, a to zejména, jedná-li se o obzvláště stresující situaci. U stěžovatelky a) navíc reálně hrozilo sexuální násilí a potrat. Závěr o své nevěrohodnosti tak stěžovatelka a) považuje za nesprávný.

[11] Žalovaný dále pochybil tím, že neposoudil existenci přiměřené pravděpodobnosti tvrzení stěžovatelky a). Měl se jejími tvrzeními detailně zabývat, konfrontovat stěžovatelkou a) uváděné skutečnosti se zjištěními týkajícími se situace v zemi původu a zajistit k žádosti maximální možné množství důkazů. Nepodařilo-li se žalovanému potvrdit ani vyvrátit tvrzení stěžovatelky a), bylo namístě v souladu se zásadou *benefit of the doubt* uzavřít, že zde je přiměřená pravděpodobnost pronásledování stěžovatelů. K absenci politické činnosti stěžovatelka a) uvedla, že není rozhodné, zda byla politicky aktivní, či nikoliv; podstatné je, zda jí zastávání opozičních názorů připisoval původce pronásledování. Stěžovatelka a) byla prostřednictvím vazby na otce považována za příslušníka opozice.

[12] Stěžovatelé dále poměrně rozsáhle citovali z blíže neoznačených zpráv, které měl žalovaný údajně shromáždit v jiném řízení o žádosti o mezinárodní ochranu z roku 2019, a ze zprávy Komise OSN pro lidská práva, Vysokého komisaře OSN pro lidská práva „*Lidská práva v Bolívarovské republice Venezuela*“ z července 2019, ze zprávy Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (BAMF), „*Zpráva o zemi 9 – Venezuela*“, ze září 2019 a ze zprávy Rady OSN pro lidská práva ze dne 15. 9. 2023. Z citací vyplývá, že venezuelská vláda přijímala opatření za účelem neutralizovat, potlačit a kriminalizovat politické oponenty a osoby kritické k režimu, že tajné služby byly zodpovědné za svévolná zadržení, zneužívání a mučení politických odpůrců a jejich rodinných příslušníků, že došlo jen v průběhu roku 2019 k tisícům případů úmrtí klasifikovaných jako případy odmítnutí poslušnosti úřednímu činiteli a k tisícům mimosoudních poprav. Bezpečnostní složky se rovněž dopouštěly mučení a různých forem krutého zacházení k získávání informací, přiznání a k zastrašování a trestání. Podle uvedených zpráv má rovněž docházet k útokům na rodinné příslušníky (domnělé) opozice. Tyto osoby bývají podrobovány výhružkám smrti a bývají používány jako nástroj k nátlaku proti uprchlým. Mělo též dojít k zesílení represí proti mladým lidem v městských čtvrtích, které jsou považovány za opoziční.

[13] Vzhledem k uvedenému stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatoval, že jeho rozhodnutí i napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy. V podrobnostech žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí, obsah správního spisu, napadeného rozsudku a svého vyjádření k žalobě. Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou, případně aby ji jako nepřijatelnou odmítl.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnými osobami, neboť stěžovatelé byli účastníky řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a jsou zastoupeni advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[16] Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.*

[17] Stěžovatelé v tomto případě namítají taková zásadní pochybení žalovaného i krajského soudu [mj. při hodnocení hodnověrnosti azylového příběhu stěžovatelky a)], která by mohla mít dopad do jejich hmotně právního postavení a která navíc nelze z hlediska posouzení přijatelnosti kasační stížnosti *prima facie* vyloučit. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná.

pokračování

[18] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[19] Nejvyšší správní soud předesílá, že úzce související věci žádosti o mezinárodní ochranu bratra stěžovatelky a), podané současně se žádostí stěžovatelky a) a v zásadě ze stejných důvodů, se již Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 23. 9. 2024, č. j. 5 Azs 144/2024-31. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval:

„Žalovaný rozhodl, že se stěžovateli mezinárodní ochrana neuděluje zejména proto, že nepovažoval stěžovatelův azylový příběh za věrohodný – jinými slovy stěžovateli neuvěřil zejména to, že se incident s příslušníky FAE odehrál.

Otázka věrohodnosti tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu je z hlediska rozhodování o jejím udělení naprosto zásadní. Při posuzování věrohodnosti je tedy třeba postupovat velmi uvážlivě, přestože platí, že základní rámec posouzení vytváří žadatel sám svojí výpovědí. Žadatel nese břemeno tvrzení, které je dále ve vzájemné interakci se správním orgánem rozvíjeno a doplněno i břemenem důkazním. V aplikační praxi se v tomto směru hovoří o tzv. sdíleném důkazním břemenu, neboť je rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel (byť především vlastní věrohodnou výpovědí), nicméně správní orgán je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí výpověď žadatele, tak těch, co ji podporují. K rozložení důkazního břemene mezi žadatele o mezinárodní ochranu a správní orgán, jakož i k posuzování důkazů, srov. setrvalou judikaturu Nejvyššího správního soudu, viz blíže např. rozsudky ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 214/2004-45, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, či ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS.

Pokud jde o otázku hodnocení věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu, zabýval se jí Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, č. 4304/2022 Sb. NSS, v němž uvedl: „Závěr správního orgánu o tom, že azylový příběh žadatele o mezinárodní ochranu či jeho část jsou nevěrohodné, je podmíněn důsledným přezkoumáním hodnověrnosti této výpovědi, na což by se měl zaměřit pohovor s žadatelem, a jeho výpověď by následně měla být řádně vyhodnocena dle obecně uznávaných indikátorů hodnověrnosti (věrohodnosti), jak jsou v podstatě shrnuty v čl. 4 odst. 5 směrnice 2011/95/EU [o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytované ochrany]. Mezi tyto indikátory hodnověrnosti patří zejména vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní, a její plausibilita ve světle relevantních informací o zemi původu.“

Způsob vyhodnocení jednotlivých indikátorů věrohodnosti je blíže rozveden v materiálech Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (European Asylum Support Office, EASO; od r. 2022 Agentura Evropské unie pro otázky azylu, European Union Agency for Asylum, EUAA), především v praktické příručce Posuzování důkazů z března 2015 nebo Evidence and credibility assessment in the context of the Common European Asylum System z roku 2018; na tyto materiály Nejvyšší správní soud žalovaného již několikrát odkazoval (v podrobnostech srov. rozsudky NSS

ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 447/2019-30, ze dne 17. 9. 2020, č. j. 1 Azs 3/2020-70, ze dne 30. 9. 2020, č. j. 2 Azs 165/2019-57, ze dne 10. 2. 2023, č. j. 5 Azs 208/2022-52, nebo ze dne 3. 6. 2024, č. j. 5 Azs 256/2023-65); nově lze odkázat též na dokument EUAA Practical Guide on Evidence and Risk Assessment z ledna 2024. V jednoduchosti lze shrnout, že pro posouzení věrohodnosti výpovědi žadatele je nutno zvážit, zda je žadatelem předestřený azylový příběh popsán dostatečně konkrétně a plausibilně; dále je nutno zvážit, zda jsou žadatelova tvrzení rozporná mezi sebou navzájem či s jinými důkazy, a nutno je též posoudit, zda jsou žadatelem uváděná tvrzení v souladu se známými informacemi o zemi původu.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že pokud správní orgán považuje tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu za nevěrohodná, přičemž jedním z důvodů je vnitřní či vnější nekonzistentnost žadatelových tvrzení, je v zásadě nezbytné, aby ho s identifikovanými rozpory konfrontoval a poskytl mu možnost tyto rozpory vysvětlit či zcela odstranit; neučiní-li tak, rozpory by při hodnocení věrohodnosti neměl zohlednit (podobně srov. výše označený rozsudek č. j. 5 Azs 208/2022-52). Jedná se o třetí krok čtyřfázového postupu ke zhodnocení konzistentnosti žadatelových tvrzení, který je detailně popsán v bodě 2.2.1.2 již zmiňované praktické příručky Posuzování důkazů z března 2015 (k požadavku na konfrontaci srov. též výše zmiňovaný Practical Guide on Evidence and Risk Assessment z ledna 2024, bod 2.2.2. či přílohu č. 1 k tomuto dokumentu). Nutno podotknout, že rozpory, na nichž svůj závěr o nevěrohodnosti správní orgán zakládá, se musejí týkat významných skutečností a musejí přesvědčivě svědčit o nevěrohodnosti tvrzení.

Zároveň platí, že i při identifikování rozporů v žadatelových tvrzeních je nezbytné posoudit všechny důkazy v jejich úplnosti, než bude učiněn závěr o nevěrohodnosti žadatelových tvrzení – například vnitřní či vnější nekonzistentnost tvrzení bez dalšího nemusejí nutně znamenat, že je žadatel nevěrohodný. Jistá míra nekonzistence mezi výpověďmi žadatelů o mezinárodní ochranu může naopak implikovat, že se snaží popsat skutečnosti autenticky podle svých vjemů a vzpomínek, které mohou být zkresleny mnoha faktory; naproti tomu naprostá „strojová“ shoda jednotlivých výpovědí může vypovídat o tom, že je příběh smyšlený a žadatelé se pouze na pohovor precizně připravili. Samozřejmě nelze poskytnout univerzální klíč ke zhodnocení, kdy rozpory poukazují na věrohodnost žadatelů, a kdy nikoliv – proto je třeba trvat na důsledném a přezkoumatelném zhodnocení všech známých skutečností ve vzájemném kontextu bez přehnaného důrazu na jediný aspekt, které musí být vedeno skutečnou snahou správního orgánu zjistit, zda žadatelé o mezinárodní ochranu vypovídají pravdivě.

Uvedený požadavek odpovídá i povinností, které správnímu orgánu ukládá zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Zejména z § 3 správního řádu plyne jednoznačná povinnost správního orgánu zjistit skutečný stav věci, jakož i odstraňovat případné pochybnosti o tom, jak se konkrétní skutkové okolnosti udály (k tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007-55, nebo usnesení NSS ze dne 1. 11. 2022, č. j. 5 Azs 5/2022-39).

Dodržení určitého standardu při zjišťování a hodnocení věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu správním orgánem je obzvláště v kontextu českého právního řádu zcela zásadní. Správní soudnictví je totiž založeno na zásadě subsidiarity soudní ochrany (§ 5 s. ř. s.), pročež není úkolem správních soudů zjišťovat skutkový stav v takovém rozsahu, aby mohly samy učinit definitivní závěr o věrohodnosti žadatele, naopak smyslem dokazování v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je primárně zjištění (ne)zákonnosti napadených rozhodnutí

pokračování

ve světle žalobních bodů, nikoliv nahrazování činnosti správních orgánů (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006-99, č. 1275/2007 Sb. NSS).

Tíha komplexního zjištění a posouzení věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu tedy spočívá na bedrech správního orgánu, a pokud k závěru o nevěrohodnosti nedospěje korektním způsobem (tj. zejména po konfrontaci žadatele s nalezenými rozpory) či nezohlední veškeré relevantní skutečnosti, správním soudům nezbyde, než jeho rozhodnutí zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení pro podstatnou vadu řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí ve věci samé, rozpor rozhodnutí s jeho podklady (či absenci podkladů), případně pro nepřezkoumatelnost [§ 76 odst. 1 písm. a), b) a c) s. ř. s., resp. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

V posuzované věci žalovaný dospěl k závěru o nevěrohodnosti stěžovatele v návaznosti na rozpory mezi jeho tvrzeními a popisem shodných událostí jeho sestrou (tj. z důvodu vnější nekonzistentnosti stěžovatelových tvrzení), krajský soud se s jeho závěrem ztotožnil a v podrobnostech odkázal na žalobou napadené rozhodnutí. Žalovaný však stěžovatele s rozdílnostmi v tvrzeních nijak nekonfrontoval; neseznámil jej s nimi ani mu nedal možnost je jakkoliv vysvětlit či se k nim vyjádřit. Přitom v posuzované věci se možnost konfrontace obzvláště nabízela – zdejšímu soudu je z jeho úřední činnosti známo (konkrétně z věci vedené pod sp. zn. 5 Azs 143/2024), že pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatele proběhl bezprostředně po pohovoru s jeho sestrou (pohovor se sestrou stěžovatele skončil v 11:05 dne 19. 4. 2023, pohovor se stěžovatelem započal týž den ve 12:50) a byl veden totožnou pracovnící žalovaného za přítomnosti totožné tlumočnice. Žalovanému tak nic nebránilo stěžovateli ihned předebrat tvrzení jeho sestry a nechat jej rozpory vysvětlit. Nelze předjímat, že by stěžovatel a jeho sestra rozpory nebyli schopni vysvětlit, a zvrátit tak závěr o své nevěrohodnosti. Již jen absence možnosti stěžovatele vysvětlit rozpory představuje vadu řízení natolik závažnou, že pro ni měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit.

Žalovaný dále pochybil tím, že věrohodnost hodnotil zcela izolovaně na základě (domnělé) nekonzistentnosti tvrzení stěžovatele a jeho sestry, aniž by při tom přiblížil k dalším relevantním okolnostem, tj. zejména k plauzibilitě jejich tvrzení ve světle dostupných informací o zemi původu a k dalším důkazům (především k obsahu knihy stěžovatelova otce).

Žalovaný v podstatě ignoroval skutečnost, že popis událostí poskytnutý stěžovatelem zcela odpovídá tomu, jak podle žalovaným shromážděných informací o zemi původu zacházejí bezpečnostní složky Venezuely s (domnělými) členy opozice a s jejich rodinnými příslušníky. Z Informace OAMP (odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra – pozn. NSS): Venezuela, Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 12. 7. 2022, vyplývá, že „[v]láda a její bezpečnostní síly jsou odpovědné za mimosoudní popravy a krátkodobá nucená zmizení a věznění oponentů [...]“; ze Zprávy Vysokého komisaře OSN pro lidská práva: Venezuela, stav lidských práv v Bolívarovské republice Venezuela ze dne 23. 6. 2022, se podává, že je evidováno několik případů z let 2021 a 2022, kdy bezpečnostní složky usmrtily při zásahu zájmové osoby, přičemž zesnulí byli před smrtí podrobeni mučení nebo špatnému zacházení. Zpravidla jsou akce bezpečnostních složek provedeny v malých skupinách tvořených přibližně šesti jejich těžce ozbrojenými příslušníky a dochází k zastrasování perzekuovaných osob i jejich příbuzných. Z této zprávy rovněž vyplývá, že dochází k pronásledování členů opozice.

Jak vidno, popis události, jak jej poskytli stěžovatel a jeho sestra, v zásadě odpovídá tomu, jak zásahy bezpečnostních složek popisují zprávy o zemi původu, a jejich tvrzení se tedy jeví být

plauzibilní. To zajisté neznamená, že by pouhá plauzibilita znemožňovala dojít k závěru o nevěrohodnosti výpovědi stěžovatele, bylo však nutno ji zahrnout do celkové úvahy o věrohodnosti, která nutně musí být komplexní a zahrnovat veškerá zjištění, která svědčí ve prospěch i v neprospěch věrohodnosti stěžovatele.

To platí tím spíše s ohledem na stěžovatelovou sestrou předloženou knihou jejich otce X.!, v níž má autor kritizovat venezuelskou vládu coby zločineckou organizaci. Tento důkaz je pro celkové posouzení situace stěžovatele zcela zásadní. Její zveřejnění bylo důvodem, proč měl stěžovatel se svou sestrou opustit Venezuelu, a v kontextu informací o zemi původu, které žalovaný shromáždil, se jeví jako pravděpodobné, že by otec, potažmo stěžovatel a jeho sestra coby rodinní příslušníci mohli čelit perzekuci ze strany bezpečnostních složek Venezuely. Jedná se o kruciólní důkaz, který mohl svědčit ve prospěch věrohodnosti stěžovatele, a rozhodně jej nelze zcela pominout s pouhým odkazem na několik rozporů v tvrzeních stěžovatele a jeho sestry.

Žalovaný naložil s takto zásadním důkazem tak, že knihu „důkladně prostudoval a následně rozbodl, že ji nepoužije jako jeden z podkladů pro vydání rozhodnutí ve věci jeho [stěžovatelovy] žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR, a proto z důvodu hospodárnosti řízení ani nezajistil překlad uvedené knihy do českého jazyka“. Uvedená kniha ovšem má s ohledem na dostupné informace o zemi původu potenciál zásadně ovlivnit hodnocení věrohodnosti stěžovatelova příběhu, a navíc ani není vyloučeno, že by i sama o sobě mohla svědčit o tom, že stěžovateli v zemi původu hrozí nebezpečí azylově relevantního pronásledování (tj. i v případě, že by stěžovatelovo tvrzení o incidentu s bezpečnostními složkami nakonec skutečně neobstálo). Pokud takto zásadní důkaz žalovaný pominul, nedostál své povinnosti vyplývající z § 3 správního řádu zjistit skutkový stav, o kterém nejsou důvodné pochybnosti.

Ani argumentace žalovaného, že stěžovatel není autorem knihy a nepodílel se na její distribuci, na věci nic nemění. Jedná se o důkaz, kterým se měl žalovaný zabývat při hodnocení věrohodnosti příběhu stěžovatele, nikoliv jej odmítnout s prostým odkazem, že je stěžovatelem představený příběh beztak nevěrohodný. Jde-li o to, zda se stěžovatel na knize či její distribuci jakkoliv podílel, je třeba připomenout, že není rozhodné jen to, jakou politickou aktivitu žadatel o mezinárodní ochranu skutečně vyvíjel, ale také to, jakou politickou aktivitu mu připisuje původce pronásledování (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, č. 1713/2008 Sb. NSS; přiměřeně také rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57). Navíc ze zpráv o zemi původu jednoznačně vyplývá, že perzekuci podléhají i rodinní příslušníci oponentů režimu, pročez je argumentace žalovaného zcela lichá – již jen pouhá skutečnost, že je stěžovatel členem rodiny svého otce (autora knihy), pro něj mohla znamenat riziko pronásledování.

Nadto musí Nejvyšší správní soud upozornit, že tvrzení žalovaného, že se stěžovatel nepodílel na distribuci otcovy knihy, je zcela nepodložené, neboť sám stěžovatel nic takového výslovně neprohlásil; naopak v řízení o kasační stížnosti uvedl, že se na distribuci podílel. Nelze mu přitom klást k tíži, že tuto skutečnost neuvedl při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, když se jej na tuto skutečnost žalovaný ani nedotazoval. Je totiž na žalovaném, aby s žadatelem o mezinárodní ochranu vedl pohovor tak, aby položené otázky důsledně směřovaly ke zjištění veškerých rozhodných skutečností a k prověření hodnověrnosti žadatelova azylového příběhu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36).

pokračování

Pokud tedy žalovaný při svém rozhodování nevycházel z předložené knihy stěžovatelova žalobce, zatížil řízení vadou, pro kterou nemůže obstát ani jeho rozhodnutí ve věci samé; i z tohoto důvodu měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný dospěl k závěru, že nejsou dány důvody k udělení některé z forem mezinárodní ochrany v zásadě proto, že stěžovateli nehrozí v zemi původu žádné nebezpečí, neboť sám není politicky aktivní a žádné problémy ve své zemi původu (kromě jednoho incidentu, ke kterému podle žalovaného ani nedošlo) neměl. Je patrné, že tento závěr nemůže obstát s ohledem na to, že je založen na předčasném úsudku o nevěrohodnosti stěžovatele a vůbec nereflexkuje situaci v zemi původu v kombinaci s předloženou knihou stěžovatelova otce.

Stěžovatel má dále zato, že je rozhodnutí žalovaného založeno na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, neboť si žalovaný neopatřil dostatečné zprávy o zemi původu. Pokud jde o stěžovatelem uváděnou hrozbu pronásledování z důvodu příslušnosti k mladé generaci bydlící v městském prostředí, zdejší soud konstatuje, že obavu z tohoto důvodu ve správním řízení ani nenaznačil. Přitom je to právě žadatel o mezinárodní ochranu, kdo je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany (např. usnesení NSS ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí ze žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně. Nepřísluší mu tak domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k nim činit příslušná skutková zjištění (viz rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41, či usnesení NSS ze dne 19. 10. 2020, č. j. 4 Azs 277/2018-60). Rozsah a obsah informací zjišťovaných o zemi původu se tak odvíjí od sdělení žadatele o mezinárodní ochranu (srov. např. usnesení NSS ze dne 16. 12. 2021, č. j. 3 Azs 118/2021-39, bod [11] a tam citovanou judikaturu). Pokud stěžovatel v tomto směru žádné své obavy neuvedl, žalovaný nepochybil, nezaměřil-li se při zjišťování informací o zemi původu na tuto otázku.

Podle stěžovatele žalovaný nezajistil dostatečné informace o zemi původu ani ve vztahu k důvodům, které stěžovatel v rámci řízení o mezinárodní ochranu skutečně uvedl. Nejvyšší správní soud však v tuto chvíli považuje za nadbytečné vyjadřovat se detailně k dostatečnosti porízených informací o zemi původu, když je již z výše uvedeného zřejmé, že rozhodnutí žalovaného nemůže obstát. Za vhodné považuje uvést pouze, že shromážděné informace o zemi původu se nejeví být prima facie neadresné, nepřesné či neaktuální (k požadavkům judikatury kladeným na informace o zemi původu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Pochybení žalovaného, které vedlo k nezákonnosti jeho rozhodnutí nespočívalo ani tak v nedostatečném zjištění informací o zemi původu, jako spíše v nedostatečném zohlednění těchto informací, jak již bylo uvedeno shora.

Za předčasné v tuto chvíli považuje zdejší soud zodpovězení stěžovatelem přednesené otázky, zda má žalovaný posoudit stěžovatelův příběh standardem přiměřené pravděpodobnosti, jak jej definuje judikatura (srov. především výše citovaný rozsudek NSS č. j. 5 Azs 66/2008-70). Jak vyplývá z uvedeného rozsudku, z tohoto důkazního standardu musí žalovaný vycházet při hodnocení věrohodnosti jednotlivých tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu, ledaže dospěje k závěru, že je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti. Zda se tedy žalovaný tímto důkazním standardem bude muset řídit, záleží zcela na dalším řízení (zda stěžovatel vysvětlí zmíněné rozpory atd.).

Zdejší soud neopomněl, že stěžovatel navrhl provést k důkazu potvrzení politické strany Acción democrática, že je stěžovatelův otec jejím členem a že je perzekuován, ani že stěžovatel v kasační stížnosti odkazoval na konkrétní zprávy o zemi původu k prokázání svých tvrzení, což lze rovněž chápat jako důkazní návrh. Jak již však naznačil shora, smyslem dokazování v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, potažmo v navazujícím řízení o kasační stížnosti je zjištění (ne)zákonnosti napadeného rozhodnutí správního orgánu, resp. krajského soudu. S ohledem na to, že Nejvyšší správní soud shledal důvody ke zrušení rozhodnutí krajského soudu i žalovaného, považoval za nadbytečné provádět jakékoliv důkazy, které o nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu a krajského soudu měly svědčit.

Nejvyšší správní soud shrnuje, že žalovaný pochybil, pokud usoudil, že je stěžovatel nevěrohodný pouze na základě rozporů ve výpovědích stěžovatele a jeho sestry, aniž by kterémukoliv z nich dal možnost rozpory vysvětlit, a aniž by do úvahy o věrohodnosti zahrnul další relevantní poznatky, zejména informace o zemi původu a ostatní dostupné důkazy (knihu stěžovatelova otce). Krajský soud pak pochybil, pokud pochybení žalovaného neodhalil a jeho rozhodnutí sám nezrušil.“

[20] Nejvyšší správní soud přitom neshledal důvod se od těchto svých závěrů v nyní posuzované věci jakkoliv odchýlovat, a to i s přihlédnutím k tomu, že obsah obou rozsudků krajského soudu i kasačních stížností v obou věcech je do značné míry podobný a rovněž ostatní rozhodné skutkové i právní okolnosti obou věcí se z větší části překrývají. Stěžovatelka a) i její bratr předestřeli společný azylový příběh a jsou ve srovnatelné situaci.

[21] Citované závěry vyslovené tímto soudem ve věci žádosti bratra stěžovatelky a) o mezinárodní ochranu lze tedy vztáhnout i na nyní posuzovanou věc. Pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany se stěžovatelkou a) sice proběhl dříve, než se konal pohovor s jejím bratrem, žalovanému však nic nebránilo provést se stěžovatelkou a) doplňující pohovor [a např. ho spojit s pohovorem k žádosti podané stěžovatelkou a) za stěžovatele b), který se konal později], při němž by jí poskytl možnost údajné rozpory v rámci její výpovědi i ve vztahu k výpovědi jejího bratra vysvětlit. Vzhledem k tomu, že tak žalovaný neučinil, uplatní se i na tento jeho vadný postup závěry výše citované.

[22] Další dílčí odlišností pak je, že stěžovatelka a) na rozdíl od svého bratra netvrdila, že by se podílela na distribuci knihy svého otce. Ani to však nemůže být vzhledem k již vysloveným závěrům rozhodující, neboť, jak již bylo konstatováno, při posuzování otázky, zda žadatel má odůvodněný strach z pronásledování, není důležité, zda skutečně vykazuje mj. politické charakteristické rysy, které vedou k pronásledování, jestliže mu původce pronásledování tyto rysy (politické názory, politické přesvědčení, politické aktivity apod.) připisuje [srov. čl. 10 odst. 2 výše zmiňované kvalifikační směrnice (2011/95/EU) a § 28 odst. 5 zákona o azylu]. Jak již bylo konstatováno, již pouhá skutečnost, že je stěžovatelka a) členem rodiny svého otce, by u ní mohla zakládat odůvodněný strach z pronásledování. V jejím případě může hrát roli také to, že v případě neudělení mezinárodní ochrany by se musela vrátit do země původu se stěžovatelem b), který je na ní, vzhledem ke svému velmi nízkému věku plně závislý, což ovšem na jedné straně může způsobit, že bude stěžovatelka a) vůči tvrzeným důvodům pronásledování ještě zranitelnější, a zároveň, bez ohledu na stěžovatelkou a) zmiňovanou úroveň pediatrické péče v zemi původu, by dané důvody udělení mezinárodní ochrany uplatňované stěžovatelkou a) fakticky svědčily i stěžovateli b).

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že je kasační stížnost důvodná, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným vadám správního rozhodnutí, než zrušit rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný, jak již bylo uvedeno, postupovat podle závazného právního názoru vysloveného v tomto rozsudku Nejvyššího správního soudu [§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.].

[24] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Náklady řízení tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud tak rozhodl o jejich náhradě výrokem vycházejícím z § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelé byli na základě rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci úspěšní, mají tedy vůči neúspěšnému žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů.

[25] Stěžovatelé byli v řízení před krajským soudem i před Nejvyšším správním soudem zastoupeni advokátem Mgr. et Mgr. Václavem Klepšem, takže jim náleží náhrada nákladů spojených s tímto zastoupením; pro určení její výše se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“).

[26] Náklady stěžovatelů odpovídají odměně advokátovi za tři úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení, v podání žaloby a v podání a doplnění kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodem 5 advokátního tarifu a paušální náhradě hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý tento úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že se jednalo o společné úkony při zastupování dvou osob, náleží za každou osobu odměna snižená o 20 % (§ 12 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy přísluší stěžovatelům náhrada nákladů řízení ve výši 15 780 Kč. K úhradě této částky stanovil Nejvyšší správní soud žalovanému přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. září 2024

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu